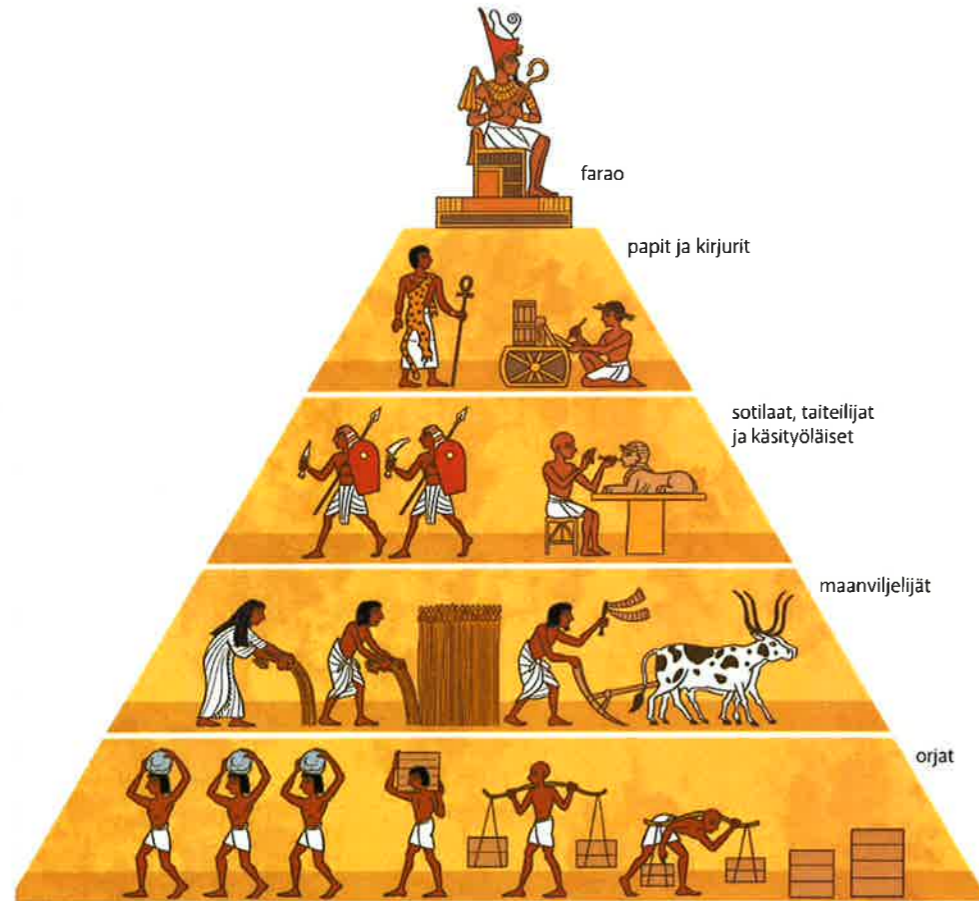

Farao hallitsi valtakuntaa

Korkea-arvoisin henkilö Egyptissä oli hallitsija, faraon. Egyptiläiset uskoivat, että faraon oli auringonjumalan poika. Hän oli itsevalttias eli hän päätti kaikista asioista. Faraon tuli ihmisten mielestä olla hyvä ja oikeamielinen hallitsija, johtaa jumalien

palvontaa ja toimia viestinvälittäjänä jumalten ja kansan välillä. Hän myös johti armeijaa sotien aikana. Faraon asema periytyi yleensä isältä pojalle. Vallan merkeinä faraolla oli kruunu, valtaistuim, valtikka ja ruoska.

Egyptiläisessä yhteiskunnassa ihmiset olivat eriarvoisia.

Papit ja kirjurit toimivat faraon apuna

Faraon nimitti papit. Pappien tehtävänä oli palvoa temppeleissä jumalia sekä opettaa kirjureita ja tulevia pappeja. Ihmiset toivat temppeleihin jumalille uhrilahjoja, joista papit ja temppelin työntekijät saivat osan palkaksi työstään.

Egyptiläiset maksoivat veroja faraolle. Kirjurit olivat Egyptissä arvostettuja, minkä vuoksi heidän ei tarvinnut maksaa veroja. Egyptiläisten käyttämät kirjoitusmerkit eli hieroglyfit olivat vaikeita oppia. Erilaisia hieroglyfejä oli yli 700, ja niiden opiskelu kesti kirjurikoulussa viisi vuotta. Kirjurit kirjoittivat erilaisia veroluetteloita sekä muita tärkeitä asiakirjoja. Koska hieroglyfit olivat hyvin monimutkaisia, kirjurit käyttivät arkisissa kirjoituksissa yksinkertaisempia kirjoitusmerkkejä.

Suurin osa kansasta oli maanviljelijöitä

Egyptillä oli suuri armeija, joka kävi faraon johdolla sotia naapurikansoja vastaan. Sotilaat käyttivät aseinaan kirveitä, jousia, keihäitä ja miekkoja. Palkaksi he saivat kultaa, joskus myös mitaleita urhoollisuudesta.

Taiteilijoiden ja käsityöläisten työ oli arvostettua, sillä laivojen, kankaiden, patsaiden ja maalausten tekeminen vaati korkeaa ammattitaitoa. Monia taiteilijoiden teoksia on säilynyt meidän päiviimme saakka.

Suurin osa egyptiläisistä oli maanviljelijöitä, jotka viljelivät maata Niilin rannoilla. Vähiten arvostettuja ihmisiä olivat orjat, jotka olivat yleensä muualta tuotuja sotavankeja. Orjaksi saattoi joutua myös egyptiläinen, joka ei pystynyt maksamaan velkojaan. Orjat työskentelivät yleensä faraon tai muiden rikkaiden ihmisten maanviljelyksellä.

Tehtävät

1. Miksi voidaan sanoa, että Egypti oli Niilin lahja?
2. Miksi kirjurin ammattia arvostettiin paljon?
3. Olet seuraamassa tavallista arkipäivää Niilin rannalla. Mitä kirjoitat päiväkirjaasi? Käytä apunasi edellisen aukeaman kuvaa.

TÄRKEÄÄ

- Niilin tulviminen teki maanviljelyn mahdolliseksi.
- Laivat kuljettivat kauppavaraa Egyptistä muihin maihin.
- Faraon oli Egyptin hallitsijana itsevalttias.

Perhe-elämää savitiilitalossa

Tavalliset perheet rakensivat itselleen pienen talon savitiilistä. Egyptiläiset saivat ruokaa pihan puutarhasta sekä viljelemällä maata ja kalastamalla. Perheet viettivät yhdessä myös vapaa-aikaa.

Talot tehtiin savitiilistä

Perheet rakensivat talonsa puusta, kaisloista ja auringossa kuivatetuista savitiilistä. Tiilet olivat hauraita ja murentuivat helposti sateessa. Köyhien ihmisten taloissa oli vain yksi huone, kun taas rikkailla perheillä oli useita makuuhuoneita. Vaaleaksi rapatut seinät ja pienet ikkunat pitivät huoneet viileinä hellepäivinä.

Egyptiläisillä oli vain vähän huonekaluja, koska niiden rakennusaineena käytettävää puuta kasvoi Egyptissä hyvin vähän. Talossa oli kattoterassi, jossa säilytettiin viljaruukkuja ja kuivattiin hedelmiä. Katolla oli myös viileää nukkua kuumina kesäöinä.

Rikkailla perheillä oli yleensä oma puutarha, jonka keskellä oli vesiallas. Vesialtaassa ui kaloja lootuksen kukkien seassa. Puutarhassa kasvoi viiniköynnöksiä sekä erilaisia hedelmäpuita ja pensaita.

Leipä oli arkiruokaa

Perheen äiti valmisti ruokaa ulkona avotulella tai saviuunissa. Tärkein ruoka oli vehnävästä tai ohrasta tehty leipä. Sen kanssa syötiin omassa kotipuutarhassa viljeltyjä hedelmiä ja vihanneksia. Perheen isät pyydystivät Niilistä kalaa ja vesilintuja. Muuta lihaa oli harvoin ruokana. Ruuan kanssa perheet joivat yleensä mietoa itse tehtyä olutta.

Jälkiruokana syötiin leivonnaisia. Niihin saatiin makeutta hunajasta tai taateleista, sillä sokeria ei vielä tunnettu. Niilin alueella kasvoi myös viinirypäleitä, joista osa kuivattiin rusinoiksi ja

osasta valmistettiin viiniä. Rikkaiden juhlassa oli viinin lisäksi tarjolla monenlaisia hedelmiä, vihanneksia sekä sian, lampaan ja vuohen lihaa.

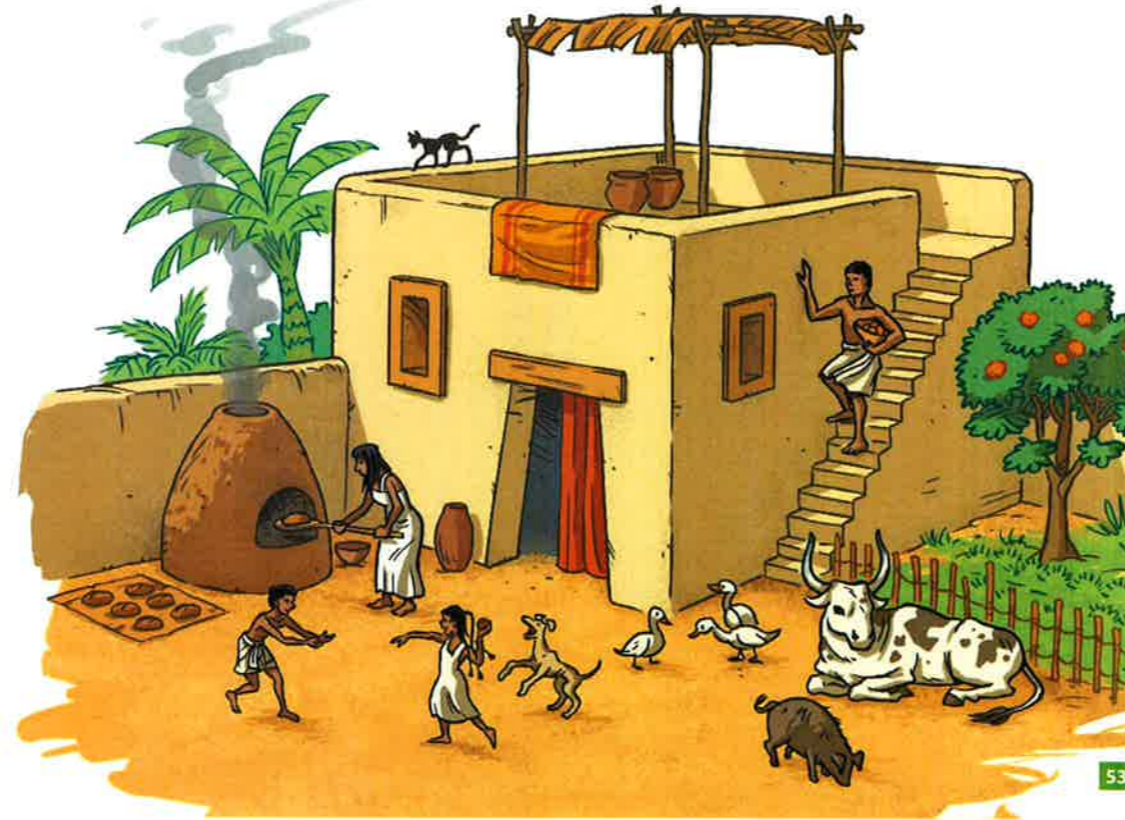
Naisilla ja miehillä oli omat tehtävänsä

Suurin osa miehistä työskenteli maanviljelijöinä, kalastajina tai rakentajina. Kotona he huolehtivat tavaroiden ostamisesta ja myymisestä sekä poikien kasvatuksesta.

Naisilla ja miehillä oli perheessä omat tehtävänsä. Kodissa nainen sai päättää ar-

kisista asioista ja tyttöjen kasvatuksesta. Tavallisesti perheen äiti oli kotona, mutta osa äideistä työskenteli myös kodin ulkopuolella muusikoina, tanssijoina, laulajina tai hajusteiden valmistajina. Rikkailla perheillä oli palvelijoina orjia, jotka huolehtivat lapsista ja kotitöistä.

Kodin ulkopuolella naisilla oli monia samoja oikeuksia kuin miehillä. He saivat käydä kauppaa, omistaa maata ja puolustaa itseään oikeudessa. Korkea-arvoisiin tehtäviin valittiin kuitenkin yleensä vain miehiä.

Egyptiläiset naiset soittivat juhlassa lyyraa, huilua ja luuttua. Usein he myös pitivät tanssiesityksiä.

Lapset olivat egyptiläisille tärkeitä

Pojat oppivat yleensä ammatin isältään, ja tytöt opettelivat kodinhoitoa äitien kanssa. Rikkaat perheet lähettivät 7-vuotiaat poikansa kouluun opiskelemaan lukemisen ja kirjoittamisen alkeita, uskontoa ja matematiikkaa. Jotkut tytöt saattoivat opetella lukemaan ja kirjoittamaan, ja eräistä tuli jopa lääkäreitä.

Lasten tuli pitää huolta vanhoista vanhemmistaan. Kun vanhemmat kuolivat, poika peri maan ja tytär taloustavarat ja korut. Jos poikia ei ollut, tytär saattoi periä koko omaisuuden.

Egyptiläiset arvostivat kauneutta

Puhtaus oli egyptiläisille tärkeää. Ihmiset kylpivät päivittäin joko joessa tai kotonaan vesisaavissa. He öljysivät itsensä tuoksuvilla öljyillä, jotta iho ei kuivuisi kuumassa ilmastossa.

Egyptiläiset arvostivat kauneutta. Sekä miehet että naiset käyttivät peruukkeja, koruja, meikkejä ja hajuvesiä. Vaatteet tehtiin pellavasta. Rikkaat naiset pukeutuivat joskus helmikoristeltuihin vaatteisiin ja miehet koristeellisiin viittoihin. Jalkineina olivat nahasta tai kaisloista tehty sandaalit.

Egyptiläiset pelasivat erilaisia lautapelejä. Yksi vanhimmista peleistä on senet, jonka säännöistä historiantutkijat eivät ole varmoja.

Leikit ja tarinat kuuluivat lasten vapaa-aikaan

Egyptiläiset viettivät vapaa-aikaansa Niilin rannalla uiden ja veneillen. He järjestivät kutsuja, joissa soitettiin, laulettiin ja tanssittiin.

Lasten vapaa-aikaan kuuluivat erilaiset lelut ja pelit sekä aikuisten kertomat tarinat. Pukkihyppy ja köydenveto ovat esimerkkejä egyptiläisten keksimistä leikeistä.

Tehtävät

1. Millainen oli naisen asema muinaisessa Egyptissä?
2. Millaista oli lasten elämä muinaisessa Egyptissä?
3. Millaisen viestin lähettäisit ystävällesi egyptiläisistä juhlista? Kirjoita tai piirrä viestiin, mitä syöt, näet ja kuulet.

TÄRKEÄÄ

- Perheet asuivat vaatimattomissa savitiilitaloissa.
- Leipä ja olut olivat yleisintä ruokaa.
- Egyptiläiset nauttivat kauneudesta, taiteista ja vapaa-ajasta.